

MOLEN-FIETSTOCHT MAASGOUW-PLUS

Beegden-Grathem-Stevensweert-Maasbracht-Linne-Horn-Beegden
38 of 54 km – versie 2012 - Stg.Molen Beegden (2012-02-13/ps)

Deze brochure beschrijft een zeer afwisselende fietstocht door landerijen en dorpen aan beide zijden van de Midden-Limburgse Maas. De tocht voert langs een standaardmolen, een watermolen, een grote stellingmolen aan de grindgaten, twee beltmolens, een houten zestienkanter en een waterkrachtcentrale. Op uw tocht komt u langs diverse horecagelegenheden. Tussen Wessem en Maasbracht kunt u met uw fiets op de veerpont stappen voor een tochtje over de Maas (Maasbracht – Linne – Wessem – Maasbracht) in de periode mei t/m september. Mocht u de fietstocht te lang vinden dan kunt u her en der afkorten; met name de tocht Maasbracht-Stevensweert-Ohé&Laak-Maasbracht kunt u overslaan! Mocht u de route met de auto willen maken dan zult u op enkele plaatsen niet de aangegeven route kunnen volgen. De route maakt grotendeels gebruik van het fietsroutenetwerk in Midden-Limburg.

Deze molenfietstocht is een van de velen in Limburg, sinds 1999 geëntameerd door het Gilde van Vrijwillige Molenaars afdeling Limburg in samenwerking met de Molenstichting Limburg, bij gelegenheid van de jaarlijkse Limburgse fietstocht op de eerste zondag van oktober (van 10.00 tot 17.00 u). De onderhavige molens zijn merendeels dan te bezichtigen. Dat geldt ook voor de Nationale Molendag jaarlijks op de tweede zaterdag in mei. Deze tocht werd in het Jaar van de Molens 2007 grondig geactualiseerd.

De folder is gratis te verkrijgen bij de Sint Lindertmolen, Molenstraat 69 en op de site: www.lindertmolen.nl. U treft achtereenvolgens aan: - routebeschrijving – plattegrond van het gebied – toelichting op molens en centrale. Vermeld wordt wanneer de molens te bezichtigen zijn en wie de molenaar is.

Routebeschrijving Molenfietstocht Maasgouw-plus:

Beegden-Grathem-Panheel-Wessem-Maasbracht-(Stevensweert-Ohé enLaak-Maasbracht)-Linnerweerd-Osen-Beegden-Horn-Beegden.

Vanaf de Sint Lindertmolen Beegden naar Watermolen Grathem. (5,5 km)

Rechts langs molenshuur fietsen richting 30, rechtsaf langs water De Lange Vlieter (*geen auto!*). Einde weg bij slagboom rechtsaf = Daalzicht. Kruispunt Napoleonsweg oversteken richting camping Heelderpeel = De Peel. Langs

receptie, einde weg linksaf = Castertweg, vóór boerderij linksaf, over bruggetje = Bosstraat. In Grathem einde weg linksaf = Markt, 1ste weg links = Gulden Eind, over bruggetje 1ste rechts = Beeklaan >>> watermolen rechts (Brugstraat 13).

Vanaf Watermolen Grathem naar Haven Maasbracht: (8 km)

Einde weg (Beeklaan) links = Brugstraat, richting LF7a. Bij kruispunt Napoleonsweg oversteken richting **Panheel** = Pater Schreursweg. 1ste weg rechts (bij blikvanger) = Rietkamp, verharde weg uitrijden, dan linksaf, dus om het Leerkeven heen, route LF7a volgen (*geen auto!*) Op splitsing rechts aanhouden, fietspad langs hekwerk volgen, einde fietspad rechtdoor = Oude Thornerweg. Oversteken naar Thornerweg rechtsaf, over de sluis heen, na sluis linksaf langs kanaal Wessem-Nederweert = Sluisweg. Vóór steenfabriek rechtsaf = Op den Dries, tunneltje onderdoor en rechtsaf. Bij bord 33 links af (richting 42), langs Zegershof en na schutterij Sint Joris linksaf = weg van Thorn naar Wessem. Fietspad rechts aanhouden, rechtdoor = Thornerweg, langs speeltuin en rechtsaf langs kerk **Wessem**. (U gaat nu door kern Wessem

rijden): meteen achter kerk linksaf, bij Electro Wolff rechtsaf, route naar 42 volgen, langs café Het Veerhuis. (Hier kunt u op de veerpont stappen naar Maasbracht!!!) Langs De Maas blijven, achter autoviaduct meteen links tot knooppunt 42. Hier linksaf onder autoviaduct door, meteen rechts en rechts aanhouden over fietspad langs autosnelweg over de Maasbrug heen. Aan overkant bij knooppunt 40 linksaf naar 39 = Brouwersstraat, 1ste rechts langs tankstation, einde weg links langs kerk **Maasbracht** en helemaal langs de haven. (Hier is opstapplaats van de veerpont Maasbracht-Linne-Wessem-Maasbracht!!!) Bij rotonde = knooppunt 39, KEUZE: ofwel rechtsaf over de Oude Sluis heen naar Stevensweert. Ofwel linksaf Stevensweeterweg op naar Leonardusmolen in Maasbracht.

Van Maasbracht (haven) naar Hompesche Molen Stevensweert: (7 km)

Na haven Maasbracht, bij rotonde (39) rechtsaf over sluis naar **Stevensweert**. Aldaar bij 1ste rotonde rechtdoor, 2de rotonde linksaf langs haven en (bij stopbord voor auto's over 50 meter) rechtsaf = Maasdijk (*geen auto!!*). Oude vestingwal volgen om de kern van Stevensweert heen, om de kerk heen =

Maaspoort en langs plein plus rechtsaf langs 2de plein = Markt de Molenstraat-Zuid infietsen, einde weg rechtsaf en bocht linksaf volgen = Roumerweg, bij ANWB-bord oversteken (naar 1) en asfaltweg volgen langs grindgat, bij kruis rechtsaf tot aan Hompesche molen. (De molen ligt ten zuiden van Stevensweert).

Van Hompesche Molen via Ohé en Laak terug naar Maasbracht. (8,5 km)

Rechtdoor (vóór molenpoort/ingang staand linksaf) over kiezelweg naar St. Annakapel. Bij kapel linksaf = St. Annastraat. Volg nu borden naar knooppunten 1 en 3, over **Ohé en Laak**. Bij knooppunt 3 linksaf over fietspad langs Julinakanaal richting Stevensweert. Bij rotonde rechtdoor richting Maasbracht. Over de oude sluis bij rotonde (knooppunt

39) terug in **Maasbracht** rechtdoor = Stevensweeterweg, (*Van de Hompesche Molen naar de Leonardusmolen via Ohé en Laak is ongeveer 8,5 km lang. U kunt de lange weg langs het Julianakanaal ten dele vermijden door bij de Annakapel rechtsaf terug door Stevensweert heen naar Maasbracht te fietsen*).

Van rotonde (bij haven) Maasbracht naar Leonardusmolen: (2 km)

Stevensweeterweg in, bij 2de rotonde linksaf = Echterstraat, langs bushalte, bij

3de rotonde linksaf = Molenstraat, aan linkerkant Leonardusmolen.

Vanaf Leonardusmolen naar waterkrachtcentrale Linne (13 km).

Bij kruispunt molen rechtsaf = Suikerdoosingel, 2de weg rechts = Europaplein, einde weg links onder viaduct autoweg door. 1ste weg schuin links = Tergouwen, kruising links = Hofstraat, dan Kempweg oversteken langs Misdadenhof, bij knooppunt 37 rechtsaf richting 36 = kiezelweg (u fietst

door de Linnerweerd), asfaltweg oversteken, na lange tijd: bij asfaltweg rechtsaf over bruggetje, voorbij bord **Linne** tot aan knooppunt 36 (bij Weerderhof met terras). Daar links af via fietspad naar 84 (géén auto). De Maas steekt u via stuw en **waterkrachtcentrale Linne** over (fietspad!).

Van centrale Linne naar molens De Welvaart en De Hoop in Horn (8 km).

Volg borden richting 84 en u komt bij de **sluizen bij Osen**; via grote sluis naar kpt 35: rechtsaf langs het Lateraal Kanaal richting Beegden. Langs **Beegden** (*of door Beegden heen*) doorfietsen richting Horn, naar 38. Voorbij Beegden weg langs kanaal over fietspad vervolgen, dan 2de afslag links = Oolderweg (100 meter vóór oprit en viaduct autoweg), door tunneltje. Na tunnel rechtsaf (begin van **Horn**), einde weg linksaf = Posthuisweg, rechts aanhouden = Eindstraat, meteen

links aanhouden, achterkant boerderij rechts aanhouden. Rijksweg 268 oversteken, pad over plantsoen en links af de Maaslandstraat in. Bij T-splitsing rechtdoor = Molenstraat! Meteen links nr.3 is molen De Welvaart. Vijftig meter verder rechts op nr. 26 ligt de zestienkanter De Hoop. (*Mocht u het authentiek **middeleeuws kasteel Horn**, in schitterend park, willen zien dan moet u de Rijksweg overstekend eerst even naar rechts afbuigen, voorbij de kerk*).

Vanaf de molens in Horn (retour) naar de Sint Lindertmolen Beegden. (4 km)

Einde Molenweg linksaf = Haelderweg, bij kruispunt oversteken = Beegderweg. Achter de brug over de autoweg bij parkeerplaats rechts, schuin rechtsaf het fietspad op over de Beegderheide. Om

begraafplaats en sportvelden heen even over asfaltweg = Baexemerweg, pal voor de Sint Lindertmolen bij het begin van **Beegden** rechtsaf (naar water Lange Vlieter enz. enz.).

Korte beschrijving van de zes molens en mogelijke bezichtiging.

Sint Lindertmolen te Beegden:

>>> 1790-2012 >>> 222 jaar!

De molen van Beegden is een standaardmolen (of standaard-). Dat betekent dat de hele kast met behulp van de staart op de wind kan worden gezet. De kast draait dan rond een zware eiken staak (de standaard), die in de onderbouw d.m.v. steekbanden en kruisplaten recht overeind gehouden wordt. De onderbouw in Beegden is geheel gesloten om opslagruimte te creëren. We spreken hier dan ook van een gesloten standaardmolen. In Limburg staan nog zeven stuks van dit oudste type windmolen. Omdat de standaard en naar later bleek ook de steekbanden, kruisplaten en steenbalk door de bonte knaagkever waren aangetast, werd deze dragende constructie in 2000 door de firma Beijck uit Afferden vernieuwd.

Een eerdere renovatie vond plaats in 1968. De gelaste stalen roeden – nr.1 uit 1968 en nr.900 uit 2000 – werden geleverd door de Firma Derckx uit Beegden – intussen in Wesseme gevestigd – wereldwijd bekend om deze stalen roeden. Vlucht van de roeden: 25,20 meter. Bovendien beschikt deze standaardmolen als enige in Nederland over een gelaste stalen staart, geschonken door Derckx. Vrij uniek is ook het wachthuisje op het balkon. Binnen in de kast is nog alles authentiek: de houten as, het bovenwiel, de eiken balken, de voormolen met het koppel kunststenen (72 kammen) en de achtermolen met het koppel Duitse stenen (67 kammen), de bijenkorf ter afdichting van de taatspot van de bolspil, de ingesleten en gekeerde traptreden en de oude vloerdelen, waarin de afdruk van vele generaties molenaarsklompen nog te zien is.

De molen werd met toestemming van Gravin De Horion in 1790 bij Panheel gebouwd en verhuisde in 1856 naar de rand van de Beegderheide. Het was en is een graanmolen. Hij was tot 1965 in dagelijks gebruik. De gemeente Heel (Maasgouw) is sinds 1998 eigenaar en het beheer ligt sinds 2000 in handen van de Stichting Molen Beegden. In 2002 werd een nieuwe molenschuur gebouwd en ingericht als ontvangst en informatieruimte. Ook over de Beegderheide wordt informatie verstrekt. De stichting beschikt over drie vrijwillige molenaars: ir. Jo van Hertem, Jan Hellebrekers en Wout Tomassen. Jules Heijnen is in opleiding. Bezoekerscentrum en molen zijn het hele jaar door te bezichtigen op woensdag- en zaterdagmiddag (13-17 uur). Groepen graag op afspraak: 0475-573108. Bij de molen is een folder over geschiedenis en organisatie te krijgen. Zie website: www.lindertmolen.nl.

De Watermolen van Grathem.

In Grathem staat een eeuwenoud watermolencomplex, prachtig gelegen aan de Uffelse Beek. Hier werd kortgeleden op ambachtelijke wijze dagelijks graan of boekweit gemalen en haver geplet. De molen wordt meestal aangedreven door een Girard turbine die in de plaats is gekomen van de oorspronkelijke Francis turbine. Het is een vrijestraal-turbine met 36 schoepen in het huis en 32 schoepen in het wiel, waarbij het watergeheel in verticale richting door de turbine stroomt. Daarnaast kan de molen aangedreven worden door een groot waterrad. Het water stroomt hierbij met hoge snelheid langs de onderkant van het rad. Men spreekt dan van een onderslagrad. In de molen bevindt zich Nederlands oudste gegoten aandrijfwerk voor molenstenen uit 1866. Dit fraai stukje gietwerk is afkomstig van de door brand verloren gegane molen van Bussum.

De laatste 'beroepsmulder' Louis Gielen is eind 2006 als ambachtelijk molenaar gestopt. De molen is vanaf 2007 eigendom van de gemeente Leudal. (www.leudal.nl). Vrijwillig molenaar daarna was dhr. Reinier den Uijl (reinierdenuijl@planet.nl) ; hij draaide drie dagen per week. De gemeente was in onderhandeling over realisering van een zorgproject. Dat lukte niet. Sinds oktober 2011 staan molen en woonhuis te koop, zónder vrijwillig molenaar. Hij draait dus niet meer en is ook niet meer te bezichtigen. De website www.grathemermolen.punt.nl is – op een aantekening na – uit de lucht...

De Hompesche Molen te Stevensweert.

De Hompesche molen ten zuiden van Stevensweert nabij de grindgaten is een grote stenen stellingmolen. Dat betekent dat bij deze molen het op de wind kruien van de kap en het bedienen van de zeilen niet vanaf de begane grond of een aarden berg of belt gebeurt maar vanaf een houten bordes. In Limburg staan slechts twee van deze molens, de andere stellingmolen staat in Swartbroek bij Weert (die nog productief in gebruik is!) Met zijn bijna 37 meter (incl. wieken) is de Hompesche molen de grootste van Limburg. De molen werd in 1722 in opdracht van Graaf Vincent de Hompesch gebouwd als een koren- en oliemolen. Vanaf 1809 is de molen nog uitsluitend graanmolen. Waarschijnlijk is rond die tijd ook het derde koppel stenen geplaatst. De molen heeft zes zolders. Als men op de begane grond de poort binnenkomt, staat men op de eerste zolder. Hier bevond zich de voormalige olieslagerij. De verborgen beganegrond-ruimte hieronder leende zich in de tweede wereldoorlog goed voor het verbergen van geallieerde piloten en ook voor het clandestien houden van varkens. In vroeger tijden zou hij ook gevangenis zijn geweest. Achtereenvolgens komt men op de graanzolder, de meel- of maalzolder, de steenzolder, de luizolder en de kapzolder. De molen heeft drie koppels maalstenen. De Derckx-roeden – vlucht van 25 meter - zijn bij de laatste restauratie voorzien van fokwieken met remkleppen. Hierdoor loopt de molen ook bij weinig wind zeer gemakkelijk aan. De gietijzeren molenas is in 1856 gemaakt door de firma van Enthoven & Co in 's Gravenhage. Met behulp van een vangstok kan de molen vanaf de stelling worden stopgezet.

De Hompesche molen is eigendom van de Verenigde Grindproducenten en wordt beheerd en bediend (1ste zaterdag van de maand) door vrijwillig molenaar Olaf Reinders. De toegang is verder vrij, wel op eigen verantwoordelijkheid!. Het molenhuis is ingericht als informatiecentrum. Een graankamer, grindkamer en groenkamer vertellen over de geschiedenis van het landschap rond de molen. Kaarten en boeken zijn te verkrijgen evenals een gps- en rugzaktocht en een minispeurtocht. Openingstijden: van Pasen tot oktober op donderdag t/m zondag van 11 tot 18 uur, 's winters zaterdag en zondag van 11 tot 17 uur. Sinds juli 2009 is het bezoekerscentrum onderdeel van Brasserie De Hompesche Molen! Tel.0475-551815. Een goed adres voor koffie met vlaai, een aantrekkelijke menukaart en feesten en partijen. Zie: www.hompeschemolen.nl .

De Leonardusmolen te Maasbracht.

In 1865 liet Renier Vos uit Echt deze stenen beltmolen bouwen met twee koppel maalstenen. Hij exploiteerde de molen tot 1871. Het eigendom werd overgeschreven op vijf erfgenamen. 28 Jaar later werd de molen met huis en tuin verkocht aan de heren J. en T. van de Venne, landbouwers aldaar. In 1905 werd Christiaan Faems uit Melick eigenaar en molenaar, in 1933 zonen Willem en Leo, en in 1947 Leo Faems. In dat zelfde jaar schoot een roede uit de askop waarbij de askop brak. Daar er toen geen (subsidie)bijdrage in de reparatiekosten te krijgen was betekende dit het einde van het malen met wind. Faems schakelde geheel over op het gebruik van elektrische energie

In 1973 moest Leo Faems gebruik maken van een regeling tot bedrijfs-beëindiging. Dit hield tevens in dat het gehele maalwerk, dat in prima staat verkeerde, gesloopt werd. Na diens overlijden raakte de molen steeds verder in verval. In 1987 werd de Molenstichting Maasbracht opgericht, die de molen van de familie Faems kocht voor een symbolisch bedrag van fl 1,-. In de volgende 12 jaar werd de molen in drie fasen gerestaureerd en in juni 2000 officieel geopend. De molen heeft een vlucht van 26,3 meter en de Derckx-roeden zijn Oudhollands opgehekt. De molen heeft weer één maalkoppel 17der kunststenen. In 2012 wordt een ontvangst- en inforuimte geopend!

De molen – Zuidsingel 1A - is geopend: april t/m oktober op donderdag en zaterdag van 13 tot 16 uur en 's winters op zaterdag van 13 tot 16 uur. Vrijwillige molenaars zijn Wim Beckers en Lei Palmen. Afspraken voor groepen: 0475-462677 of 461397. (geen website).

Molen De Welvaart in Horn.

Dit merkwaardige ronde stenen beltmolentje, waarvan de naam geen betrekking heeft op de afmetingen, werd in 1864 gebouwd in opdracht van de molenaar Joseph Aerts. Er deed een verhaal de ronde over de bouw van deze tweede molen in Horn. De toekomstige mulder deelde n.l. het volgende mee aan de molenaar van De Hoop: "Iech boew ein meule, recht veur dien naas op 't land van Kaelen, dan krieg-ste geine zak mier te malen". Na het overlijden van Aerts vond in 1872 een deling van de nalatenschap plaats en werd zijn weduwe Johanna Maria van Brussel eigenaar. De weduwe Aerts verkocht acht jaar later de molen aan Jan Michiel van der Voort, die drie jaar later – 1880 - ook de windmolen De Hoop kocht en toen De Welvaart verkocht aan molenaar Jan Hubertus Nijs uit Beegden.

Deze liet in 1889 bij de molen een molenaarswoning bouwen. Hij stierf in 1924 waarna weduwe Nijs met haar knecht Leo Linssen het maalbedrijf voortzette. Deze laatste kocht in 1929 de molen en liet in 1933 een grote renovatie door Adriaens uit Weert plaats vinden m.b.v. molendelen uit andere molens in het land. In 1970 nam de gemeente Horn (c.q. Haelen, per 2007 Leudal) molen en toebehoren in eigendom over waarna renovatie plaats vond. De Welvaart beschikt over een vlucht van 22,3 meter met stroomlijnwieken. De beide roeden zijn voorzien van Bussel-neuzen (genoemd naar de bedenker van dit stroomlijnprofiel, de toenmalige molenbouwer van Bussel uit Weert) met remkleppen. Verder bevindt zich in de molen één koppel kunststenen met een diameter van 1,40 meter en wordt de kap buiten vanaf de belt op de wind gezet. Vrijwillig molenaar Mathieu Tubee uit Thorn maalt regelmatig: Molenweg. Bezoek op afspraak: 0475-562904, E: fam.tubee@home.nl .

Molen De Hoop in Horn.

Korenmolen De Hoop aan de Molenweg 26 is een bijzondere belt- of bergmolen: hij is de enige zestienkanter in Nederland. De Hoop werd in 1817 gebouwd ondanks protesten van Baron de Keверberg d'Aldeghoor te Haelen. Deze bezat al heel lang een standaardmolen tussen Horn en Haelen – later verplaatst naar Baexem aan de weg van Roermond naar Weert – en vreesde achteruitgang van inkomsten aldaar nu de molendwang na de Franse bezetting was afgeschaft. De molen haalde omstreeks 1950 de landelijke (dames)bladen omdat hij als enige windmolen in het land draaiende werd gehouden door weduwe Van der Voort en haar (aanvankelijk zestienjarige) dochter Betsie.

Renovatie vond plaats in 1951 met steun van de Vereniging de Hollandsche Molen en de Katholieke Bond van Molenaars Sint Victor. Deze laatste stelde middelen ter beschikking voor een elektrisch hulpgemaal in de belruimte. In 1968 werd de gemeente Horn (> Haelen > Leudal per 2007) eigenaar. In 1975 volgde renovatie door Adriaens uit Weert (vrijwel tegelijk met die van De Welvaart). Het gevluucht van 21,90 meter met Dekkerwieken (genoemd naar de bedenker van dit stroomlijnprofiel dat de roede en een deel van het hekwerk bekleedt) werd voorzien van remkleppen, de houten romp werd bedekt met dakleer én leien en de mansarde kap met dakleer en eikenhouten schaliën. De maalzolder heeft een middellijn van 4 meter en het spoorwiel van slechts 1,70 meter. In de molen bevindt zich een koppel kunststenen en een koppel natuurstenen, beide met een diameter van 1,40 meter. De kruibare kap wordt buiten vanaf de belt op de wind gezet. De molen is door de gemeente Leudal in 2010 gerenoveerd.

Molenaar G. Korsten uit Heibloem heeft sinds enkele jaren het malen overgedragen aan vrijwillig molenaar Leon Frissen. Deze draait: 1ste + 3^{de} zaterdag plus 2de + 4^{de} woensdag v.d. maand. Bezoek voorts op afspraak: 0475-318004.

De stuw en waterkrachtcentrale Linne

Stuw en centrale: weliswaar geen molen, maar wel opwekker van groene stroom! De Maas heeft het grootste verval der Nederlandse rivieren. Sluizen en stuwen zijn derhalve nodig voor de scheepvaart. De stuw bij Linne werd in 1925 door koningin Wilhelmina geopend. De sterke stroming aldaar leidde later tot de bouw van de eerste grote waterkrachtcentrale in ons land, geopend in 1989. De bouw duurde 2 jaar en kostte 71 miljoen gulden. In eigendom van Mega Limburg.

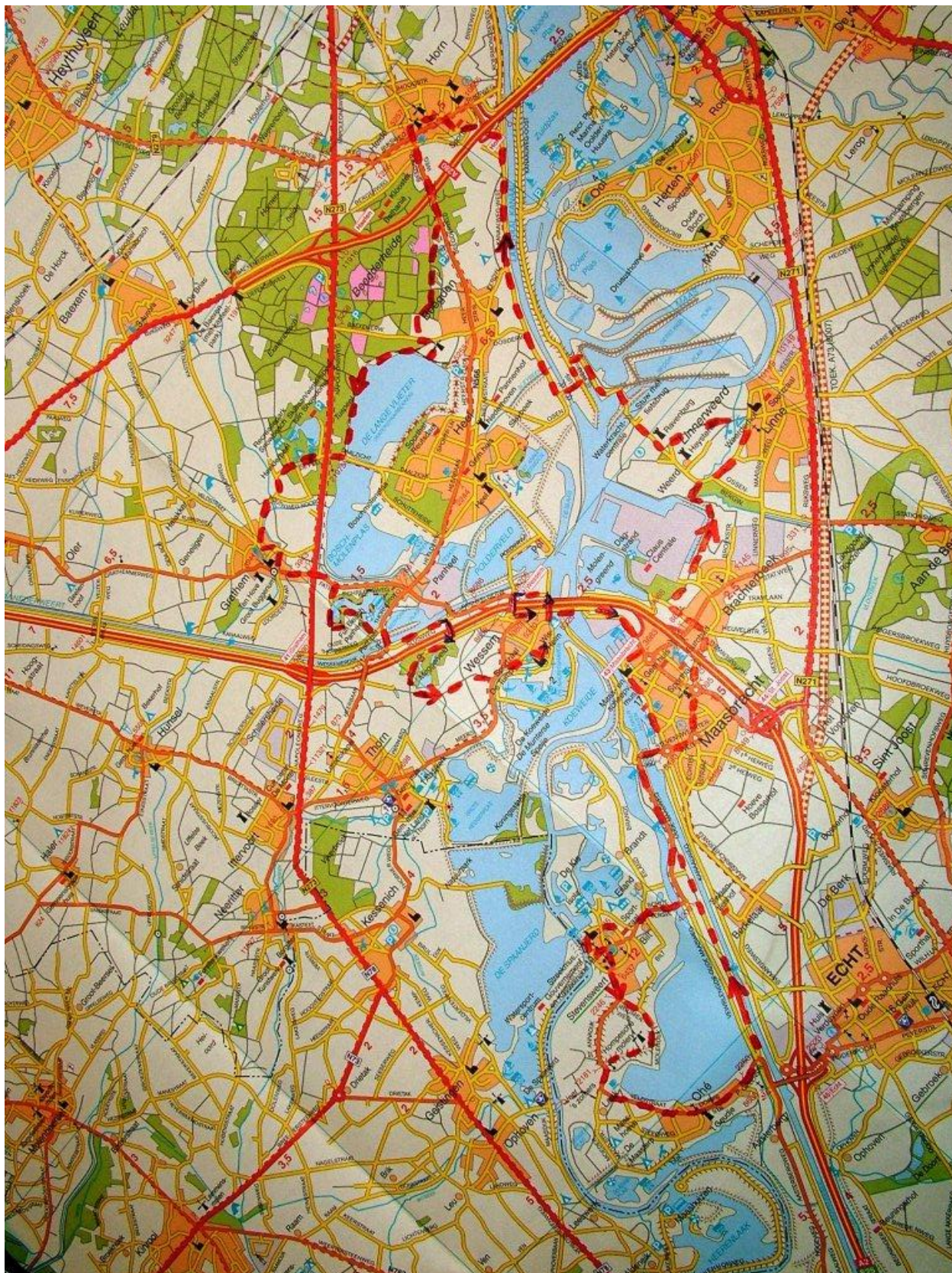

Vier horizontale Kaplan-turbines met een schoepenrad van 4 m. doorsnede, wekken per jaar gemiddeld 35 miljoen kWh op, goed voor 10.000 huishoudens. Maximale waterafvoer door de centrale 450 m³ per seconde, de Maas voert gemiddeld 250 m³/seconde af. Het waterverval is aldaar 4,05 meter. Zie: www.microhydropower.net/nl/linne.php.

Verskillende waterdiersoorten trekken de rivieren op om te paren. Langs de centrale is een vispassage aangelegd met 18 trappen over 215 meter.

Via de stuw is de overkant van de Maas (de Linner Weerd) bereikbaar voor wandelaars en fietsers.

Plattegrond van het Midden-Limburgs gebied met fietsroute.

Meer informatie over de hier vermelde molens kunt u vinden via:

www.limburgsemolens.nl > de molens (waarin 90 Limburgse molens beschreven staan) en www.molendatabase.nl (1193 Nederlandse molens + 15784 verdwenen + 2727 Belgische molens) en www.lindertmolen.nl.

(Ref.: Limo-fietstocht12.doc. Voor opmerkingen en correcties t.a.v. deze editie 2012: Pierre Snijders, E: lidertmolen@home.nl, de secretaris van de Stichting Molen Beegden).